

[AGENDA 21 BCN]
juntament+sostenible

Club EMAS, 27 de novembre de 2007

L'experiència de l'Ajuntament de Barcelona en Compra sostenible i sistemes de Gestió Ambiental

[AGENDA 21 BCN]
ajuntament+sostenible

Helena Barracó Nogués
Programa Ajuntament+Sostenible
Àrea de Medi Ambient
Ajuntament de Barcelona

Ajuntament de Barcelona

Medi Ambient

[AGENDA 21 BCN]
juntament+sostenible

Index de la presentació

- L'Ajuntament de Barcelona
- Programa Ajuntament+Sostenible
- Experiència en l'ambientalització interna (programa transversal)
 - Què és?
 - Experiència en Compra Sostenible
 - De caire ambiental: paper, màquines i material d'oficina, residus
 - De caire ètic-social: cafè comerç just, fusta, tòners, roba de treball
 - ambientalització plecs tipus
 - Departaments amb sistemes de gestió ambiental
- Conclusions

Ajuntament de Barcelona

Medi Ambient

[AGENDA 21 BCN]
JUNTAMENT+SOSTENIBLE

L'Ajuntament de Barcelona

- Barcelona 1.640.000 habitants
- 12.000 treballadors
- 1.000 centres de treball (edificis administratius, escoles, museus, centres cívics...)
- Organitzat en:
 - 6 Àrees
 - 10 districtes
 - 13 Instituts municipals
 - 7 Companyies públiques

Ajuntament de Barcelona

Medi Ambient

[AGENDA 21 BCN]
JUNTAMENT+SOSTENIBLE

Raons per l'ambientalització

- Predicar amb l'exemple. Augmentar la "coherència ambiental" de l'organització.
- Generar la demanda de productes i serveis més ecològics (16% del PIB es compra en les administracions públiques).
- Emprar productes i materials més eficients i més respectuosos amb el medi ambient.
- Millorar la qualitat ambiental en el lloc de treball.

Ajuntament de Barcelona

Medi Ambient

[AGENDA 21 BCN]
Juntament+ sostenible

El Marc del Programa: L'acció municipal

5 components del Pla d'Acció 21 municipal:

- PAM 2004-2007, PAM 2008-2011
- Actuacions estratègiques per la sostenibilitat (10)
- Plans d'Acció d'empreses i instituts municipals
- Programa d'ambientalització interna
Ajuntament+ sostenible
- Lideratge de l'Acció 21 ciutadana

Ajuntament de Barcelona

Medi Ambient

[AGENDA 21 BCN]
Juntament+ sostenible

Experiència en ambientalització interna

Ajuntament de Barcelona

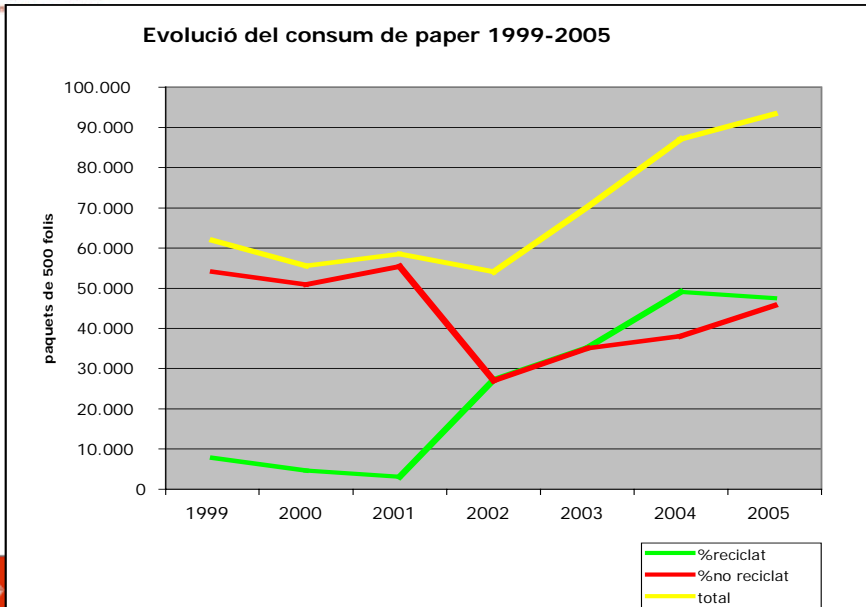
Medi Ambient

Optimització de l'ús del paper reciclat

[AGENDA 21 BCN]

JUNTAMENT + SOSTENIBLE

Màquines d'oficina

[AGENDA 21 BCN]

JUNTAMENT + SOSTENIBLE

Actuacions

- **Introducció de criteris en els plec per a la compra d'ordinadors fotocopiadores i impressores**
 - Criteris de baix consum energètic: EnergyStar
 - Criteris de reducció de radiacions emeses: TCO, MPR
 - L'acceptació generalitzada de paper reciclat per a impressores i equips multifuncionals és criteri d'obligat compliment
 - L'opció de fer còpies a dues cares en fotocopiadores també és d'obligat compliment.
- **Fotocopiar a dues cares:** campanya de sensibilització per a l'ús racional del paper

Ajuntament de Barcelona

[AGENDA 21 BCN]
Juntament+sostenible

Material d'Oficina

Actuacions

- **Introducció de criteris ambientals en els plecs d'homologació**
 - Evitar substàncies tòxiques: el PVC, els dissolvents orgànics...
 - Possibilitat de recàrregues
 - Possibilitat de materials reciclats

[AGENDA 21 BCN]
Juntament+sostenible

Neteja i residus

Introducció de la recollida selectiva interna:

- Instal·lació de Bujols
- Definició de responsabilitats del personal de neteja i dels treballadors municipals

Reducció de la càrrega contaminant de les aigües

residuals: Limitació estricta de l'ús de desinfectants

Vetllar per la qualitat ambiental de productes de neteja e

higiene: orientacions en ecoetiquetes del productes de neteja

Element de sensibilització:

Edició de l'ecopaperera de paper

Ajuntament de Barcelona

Contractes externes

[AGENDA 21 BCN]
Juntament+sostenible

De l'Àrea de Medi Ambient:

- Neteja i recollida de residus
- Manteniment de fonts
- Pavimentació
- Senyalització vertical
- Enllumenat
- Manteniment del clavegueram

Totes les grans contractes han inclòs aspectes ambientals

Ajuntament de Barcelona

Exemple contracta del manteniment de fonts

[AGENDA 21 BCN]
Juntament+sostenible

Contracta dels serveis de neteja i conservació de 1.647 fonts públiques i 218 ornamentals de Barcelona.

Criteris:

- Sistemes de Gestió Ambiental
- Definició de les afectacions ambientals dels mètodes emprats en la prestació del servei: transport, residus, mètodes de neteja, productes de tractament i conservació de l'aigua
- Sistemes d'estalvi energètic
- Sistemes d'estalvi d'aigua
- Maquinària mòbil: reducció d'emissions contaminants, acústiques, atmosfèriques, utilització d'energies renovables.
- Millores ambientals i de gestió que no s'hagin tingut en consideració en els apartats anteriors

TOTAL: 23 punts/ 100 total punts

Ajuntament de Barcelona

Medi Ambient

[AGENDA 21 BCN]
JUNTAMENT + SOSTENIBLE

Exemple contracta del manteniment de fonts

Resultat: beneficis ambientals

- Se estima un ahorro de agua para finales del **679.934,85 m³**, un **ahorro del 65,5%** con respecto a los consumos del 2004.
- Se ahorrarán 1.643.314 kWh/any, lo que puede suponer hasta **un 32,1% de ahorro energético** con respecto al consumo de este servicio el 2004.
- Gracias a que los 28 vehículos de la contrata funcionan con gas natural comprimido y se han hecho adecuaciones de los mismos per reducir la contaminación acústica (modificación del chasis y carrocería de la maquinària mòbil) se producirà una **reducció de más de 3 decibelios**.

Ajuntament de Barcelona

Medi Ambient

[AGENDA 21 BCN]
JUNTAMENT + SOSTENIBLE

Ambientalització dels plecs tipus de Clàusules Administratives particulars

⇒ Apartat de la documentació a aportar per acreditar solvència tècnica

S'afegeix l'opció de demanar als licitadors documentació per acreditar més solvència tècnica en el camp ambiental mitjançant:

- Declaració del responsable de l'empresa sobre els aspectes ambientals
- En cas de disposar d'un sistema de gestió ambiental implantat segons les normes ISO 14.000, el reglament EMAS... es poden aportar els certificats.

⇒ En els criteris per a l'adjudicació del concurs

S'ofereix la possibilitat de donar punts per les millores ambientals. A més pels contractes d'obres i subministrament s'apunten diferents aspectes que poden ser valorats:

- La utilització de materials reciclats i/o reciclables
- La utilització d'energies renovables
- L'estalvi i eficiència energètica
- L'estalvi i eficiència en consum d'aigua
- La reducció/minimització de sorolls/contaminació acústica
- La utilització de productes amb certificació ecològica
- Les mesures de minimització de residus

Ajuntament de Barcelona

Medi Ambient

[AGENDA 21 BCN]
Juntament + sostenible

Ambientalització dels plecs tipus de Clàusules Administratives particulars

⇒ En les **obligacions del contractista**

S'hi afegeix que ha de fer una correcta gestió ambiental del seu servei, prenent les mesures necessàries per minimitzar els impactes que aquest pugui ocasionar (minimitzar els impactes acústics, sobre l'entorn, fer una correcta gestió dels residus i els embalatges, etc.) d'acord amb la legislació vigent.

⇒ En la **responsabilitat en l'execució del contracte**

S'hi afegeix com a falta molt greu les actuacions que, per acció o omissió, generen riscos greus sobre el medi ambient d'acord amb la legislació vigent.

Ajuntament de Barcelona

Medi Ambient

[AGENDA 21 BCN]
Juntament + sostenible

Experiència en introducció de criteris socials i ètics

Ajuntament de Barcelona

AGENDA 21 BCN
Juntament + sostenible

Medi Ambient

[AGENDA 21 BCN]

Altres recursos: informació i formació

Recursos que oferim:

- La nova guia Ajuntament+Sostenible
- La **Guia de l'Oficina Verda**
- La **web** de l'Ajuntament+Sostenible:
www.bcn.es/agenda21/ajuntamentsostenible
- **Correu** de consulta: ajuntamentsostenible@bcn.cat
- **Butlletí** electrònic bimensual: INFO A+S
- **Cursos** de formació específics a demanda.
- **Materials:** ecopapereres, enganxines doble cara, safates per reutilització de paper, cartells recollida selectiva, cartell No et quedis gelat
- **Assessorament:**
 - per ambientalitzar festes i actes públics
 - per introduir criteris ambientals en la contractació

[AGENDA 21 BCN]

juntament+sostenible

Sistemes de gestió ambientals implantants en dependències municipals

- Àrea de Medi Ambient - ISO 14.001
- Institut Municipal de Parcs i Jardins - ISO 14.001
- Barcelona Serveis Municipals (BSM SA) - Divisió de Montjuic - EMAS
- CLABSA - ISO 14.001
- TMB- Línia d'autobusos - ISO14.001

Ajuntament de Barcelona

Medi Ambient

[AGENDA 21 BCN]
ajuntament+sostenible

Conclusions: SGA - Compra sostenible

Els sistemes de gestió ambiental ajuden a sistematitzar els processos d'ambientalització

- compliment de normativa interna
- formació de personal
- determinació d'impactes ambientals
- objectius de millora

Amb la implantació de sistemes es té un control més acurat de la contractació externa (a través de plecs i també del control operacional)

Els sistemes de gestió ambiental es poden utilitzar com a criteri de solvència tècnica en determinats contractes (no com a criteri d'adjudicació).

Els sistemes de gestió ambiental ens ajuden a ser més transparents

Ajuntament de Barcelona

Medi Ambient

[AGENDA 21 BCN]
ajuntament+sostenible

Gràcies per la vostra atenció!

[AGENDA 21 BCN]

ajuntament+sostenible

www.bcn.es/agenda21/ajuntamentsostenible

ajuntamentsostenible@bcn.cat

Ajuntament de Barcelona

Medi Ambient